

HUSK RYDNINGSPLIGTEN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Rydningspligten indebærer, at der på landbrugsarealer ikke må være opvækst af træer og buske, der er mere end 5 år gamle regnet fra d. 1. september 2004

På landbrugsarealer må der ikke være opvækst af træer og buske, der er mere end 5 år gamle regnet fra d. 1. september 2004. Vær opmærksom på, at der ved rydning af arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 kan være tilfælde, hvor en rydning forudsætter forudgående dispensation. Hvis arealer etableres med anden natur f.eks. ved tilplantning eller selvsåning, skal der indsendes en anmeldelse til kommunen. Dermed fritages arealet for rydningspligten.

Rydningspligt

I 2004 blev der i ” [Bekendtgørelse om jordressourcernes anvendelse til dyrkning og natur](#)” indført en rydningspligt. I ”[Vejledning om reglerne om jordressourcernes anvendelse til dyrkning og natur](#)” er der en uddybende beskrivelse af reglerne.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har også udgivet faktaarket: [Orientering om rydningspligt](#)

Rydningspligten indebærer, at på arealer med status som landbrugsjord, skal opvækst af træer og buske ryddes minimum hvert 5. år. Du kan overholde rydningspligten ved f.eks. slåning eller afgræsning efter behov.

Vær derfor opmærksom på, om der på landbrugsjord er opvækst af selvsåede træer og buske, der er mere end 5 år gamle regnet fra lovens indførelse i 2004.

Hvilke arealer er omfattet af rydningspligt?

Som hovedregel er alle ubefæstede arealer beliggende i landzone og som kan anvendes til dyrkning og/eller natur omfattet. Frijorder (arealer uden landbrugspligt) samt arealer i byzone/sommerhusområder med landbrugspligt er også omfattet.

Arealer omfattet af rydningspligt er derfor:

- Jordbrugsmæssige arealer, der anvendes til dyrknings- og naturformål
- Plantager, der dyrkes med plantede eller såede træer og buske
- Naturarealer og lysåbne arealer, hvor vegetationen på arealerne overvejende består af lavtvoksende plantearter
- Halvkulturarealer, som er lysåbne og har en naturtilstand der kræver ekstensiv drift
- Udyrkede landbrugsjord, hvor der ikke foregår nogen former for drift

Vær her opmærksom på, at begrebet "landbrugsjord" dækker over andre arealer end definitionen i Grundbetalingsordningen. Det betyder, at naturarealer, der ikke modtager Grundbetaling, også er omfattet af rydningspligten. Med naturarealer skal i denne sammenhæng forstås alle de arealer, der *ikke* er i omdrift, dvs. permanente græsarealer, arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, samt øvrige arealer, der blot ligger hen uden at være inddraget i dyrkningen.

PERIODER FOR RYDNING

1. Arealer, med tilsagn til f.eks. tilskud til pleje af græs- og naturarealer og/eller Grundbetaling, skal slå eller ryddes i overensstemmelse med støtteordningens regler.

- For arealer der modtager Grundbetaling, betyder det, at disse arealer automatisk opfylder rydningspligten, når aktivitetskravet om slåning eller afgræsning er overholdt.
- For arealer der modtager tilskud til pleje af græs- og naturarealer eller andre tilskud, vil rydningsforpligtigelsen være opfyldt ved overholdelse af tilsagnet.

2. Øvrige arealer, dvs. arealer der hverken modtager støtte via Grundbetalingsordningen eller tilskud via miljøordningerne/MVJ.

- På disse "øvrige arealer" må rydning kun finde sted fra 1. november til 31. marts

Høslæt må dog finde sted fra 1. juli til 30. april. Der kan foretages ekstensiv rydning hele året.

3. Heder:

Arealer defineret som "hede" i Naturbeskyttelsesloven, må kun ryddes i perioden mellem 1. august til 30. april året efter. Høslæt må dog finde sted fra 1. juli til 30. april.

- Der kan foretages ekstensiv rydning hele året. Vær opmærksom på, at rydningspligten ikke omfatter hedens naturlige dværgbuske som f.eks. lyng, revling og blåbær.

•

UNDTAGELSER FOR RYDNINGSPLOGT

Kravet om anvendelse til dyrknings- eller naturmæssige formål, gælder **ikke** for følgende

arealer:

- Arealer med anden natur, etableret før 1. september 2004
- Arealer med flerårige afgrøder, herunder plantage og frugtbuske og flerårige energiafgrøder af vedtypen
- Arealer med skov eller arealer anmeldt med skov
- Arealer med læhegn og lignende
- Arealer med småbiotoper, der består af træer og buske, samt småbeplantninger på max. 0,5 ha
- Arealer med stævningskov, energiskov m.v. samt solitære træer og buske
- Arealer der anvendes til ikke-jordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med en lokalplan eller en landzonetilladelse
- Arealer der anvendes til andre lovlige ikke-jordbrugsmæssige formål, herunder kirkegårde, skydebaner, arealer ved lufthavne, øvelsesterræner, golfbaner og lignende
- Fredskovspligtige arealer
- Haver der inkluderer bebyggelse og er under 2 ha, og haver, herunder parker, der pr. 1. september 2004 inkl. bebyggelse havde et areal på 2 ha eller derover.
- Klitfredede arealer
- Dværgbuske på heder (lyng, revling m.m.). Øvrige ikke karakteristiske træer og buske skal fjernes.
- Arealer der er meget våde, stejle eller på anden måde vanskeligt tilgængelige.
- Arealer, der er fredede efter Naturbeskyttelsesloven eller andre arealer med særlige plejeforpligtelser

Såfremt det direkte fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealet skal plejes på grund af specielle hensyn, som ikke er forenelige med den generelle rydningspligt, bortfalder rydningspligten undtagelsesvist. Eksempler på fredninger, hvor den generelle rydningspligt i denne bekendtgørelse ikke er forenelig med fredningsbestemmelserne, er arealfredninger med henblik på at sikre karakteristiske enebærkrat, egepur eller en særlig urteflora, som ikke tåler maskinel pleje med standardmaskiner.

- I eller i tilknytning til Natura 2000-områder kan der endvidere være truffet afgørelser eller indgået aftaler om en særlig drift.

Vær særlig opmærksom på, at ejere eller brugere af arealer der vurderes at være vanskeligt tilgængelige - eller hvor arealerne er meget våde eller stejle, er fritaget fra rydning. I disse tilfælde vil afvigelse fra rydningspligten derfor ikke forudsætte en ansøgning eller en anmeldelse til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Hvis der er tvivl om, hvorvidt et areal er fritaget fra rydning, kan man rette henvendelse til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen eller kommunen.

På arealer hvor rydningspligten vurderes at blive uforholdsmæssig byrdefuld, kan jordbrugerne *ansøge* Landbrugs- og Fiskeristyrelsen om fritagelse for rydningspligten.

Arealer med andre former for natur, der ikke er lysåben og som er etableret inden den 1. september 2004, er fritaget for rydningspligt. Ligeledes kan der foretages varige ændringer i arealanvendelsen til andre former for natur, når det er i overensstemmelse med anden

lovgivning.

Arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Vær opmærksom på, at der kan være konflikt mellem rydningspligten og overholdelse af bestemmelserne i Naturbeskyttelseslovens § 3. Det kan betyde, at der i visse tilfælde skal søges dispensation fra § 3, for at opfylde rydningspligten.

Rydning på disse arealer må ikke medføre en væsentlig ændring af arealets overfladestruktur og hydrologiske forhold. Rydning skal udføres under størst mulig hensyntagen til områdets plante- og dyreliv.

Naturbeskyttelsesloven går således forud for rydningspligten. I praksis betyder det, at der vil være tilfælde, hvor der skal søges dispensation hvis maskinel rydning ikke har været en tilbagevendende praksis fra før 1992. Det gælder f.eks. på § 3 beskyttede enge, heder og overdrev, hvor afgræsningen nu er ophørt. Her kan være græstuer som af hensyn til dyre- og plantelivet ønskes beskyttet. Desuden kan der være områder hvor jordbundsstrukturen er sårbar overfor tryk, f.eks. i knoldede kær. Her vil det blive problematisk at køre rundt med maskiner for at overholde en rydningspligt.

Foto 1

Foto 2

Eksempler på arealer, hvor maskinel rydning ikke er en mulighed. Enten fordi det ikke er muligt at køre på arealet (foto 1) eller fordi arealet består af græstuer, hvor det vil kræve forudgående dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 (foto 2).

Eksempler som dette kan være omfattet af bestemmelser om, at arealets topografiske og jordbrugsmæssige forhold inden for rydningsperioden ikke har muliggjort rydning ved hjælp af almindelige landbrugsmaskiner. I tilfælde hvor maskinel rydning er i konflikt med § 3 i Naturbeskyttelsesloven, vil muligheden for ekstensiv slåning eller rydning stadig eksistere jv. Naturbeskyttelsesloven, men hvis rydningen på den baggrund bliver meget byrdefuld for lodsejeren kan der være tale om et tilfælde, hvor rydningspligten ikke er gældende (se afsnit herom). Naturbeskyttelsesloven stiller ikke krav om pleje i form af slåning eller afgræsning af beskyttede arealer.

NATURLIG OPVÆKST

I Vejledningen er særligt fremhævet lavtvoksende dværgbuske på hede. Det er arter som f.eks.

lyng, blåbær, tyttebær og revling, som er naturligt hjemmehørende på heder. Disse dværgbuske er derfor ikke omfattet af rydningskravet, hvorimod opvækst af buske og træer som eg, birk, bævreasp, gyvel, ene og selvsåede nåletræer m.fl. skal ryddes fra hedearealet.

På øvrige naturtyper som f.eks. overdrev og moser, kan der ligeledes være karakteristiske dværgbuske og træer, som kendetegner naturtyperne. Det kan f.eks. være tyttebær, revling, ene og tjørn, som indgår som karakteristiske for naturtypen og derfor ikke er omfattet af rydningspligten. Hvis du er i tvivl, så spørg kommunen.

Anmeldelse af nye beplantninger og skov

Hvis man ønsker at etablere andre former for natur, der indebærer etablering af f.eks. træer og buske ved tilplantning, såning eller selvsåning på et areal større end 0,5 ha, skal der indsendes en anmeldelse til kommunen. Dermed fritages arealet for rydningspligt.

Anmeldelse – hvordan?

Anmeldelsen skal indsendes på et særligt skema, der kan fås hos kommunen, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen eller på <https://naturerhverv.dk/>.

Kommunen vurderer om anmeldelsen er i strid med anden relevant lovgivning. Etableringen kan begynde, hvis kommunen ikke inden fire uger efter anmeldelsen har sendt en begrundet afvisning.

Arealer undtaget for anmeldelse:

- Tilplantning med henblik på dyrkning af pyntegrønt og juletræer i kort omdrift anses ikke for skovtilplantning
- Genplantning af hidtidige skovarealer efter hugst indenfor en periode der må betragtes som normal for skovdrift.
- Arealer omfattet af et tilsagn om miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, når der i MVJ-tilsagnet er mulighed for etablering af natur.

Hvem har ansvaret for rydningspligten?

Rydningspligten påhviler den, som har ansvaret for den praktiske anvendelse eller drift af arealet dvs. ejer eller bruger af arealet.

Kontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen fører p.t. ikke opsøgende tilsyn med rydningspligten.

Der følges op på anmeldte overtrædelser. Hvis en jordbruger ikke efterkommer et påbud, kan vedkommende straffes med bøde. Bødens størrelse er pt. ikke klarlagt, da der endnu ikke findes retspraksis for området.

Der er ikke krydsoverensstemmelse på rydningspligten.